

Kommentarer fra Norges kulturvernforbund til Stortingets Energi- og miljøkomite i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 16 (2004-2005)

Norges kulturvernforbund har med stor glede merket seg at meldingen reflekterer mange av de innspill vi ga underveis i prosessen.

Vi er spesielt glade for at meldingen innledningsvis fastslår at
- bredden og mangfoldet i kulturarven skal være det viktigste grunnlaget for kulturminnepolitikken. Kulturvernforbundet gjenspeiler det mangfold av organisasjoner og aktiviteter som har grodd frem på bakgrunn av og gjennom det nasjonsbyggende kulturminnevern som det hele startet med i Norge på 1800-tallet.

- utvalget av hva som skal tas vare på skal bestemmes gjennom bred demokratisk debatt. Vår medlemsmasse representerer en bredde både mht faglig og folkelig forankret kulturvern, og representerer alternative problemstillinger og innfallsvinkler enn de fagmiljøene tradisjonelt har argumentert med.

- kulturarven skal få større betydning som kulturell, sosial og økonomisk ressurs. Bærekraftig samfunnsutvikling er bare mulig når kulturarven trekkes inn i dagens levende samfunnsliv.

Vi har særlig merket seg følgende i meldingen:

- Meldingen erkjenner at dagens innsatsnivå ikke er tilstrekkelig.
- Meldingen har et sterkt fokus på fredede objekter, og snakker mye om bygninger. Meldingen beveger seg stort sett innenfor Riksantikvarens portefølje. Dette er imidlertid bare et lite utsnitt av de kulturminner vi ønsker og trenger å ivareta. Meldingen må ikke forstås slik at alt som ikke er fredet er ekskludert fra offentlig innsats. Det bør presiseres.
- Det erkjennes at fredningslisten er skjev og må gjennomgås på nytt. Dette kan føre til at innsatsen overfor kulturminnene blir mer adekvat. En styrking av innsatsen overfor nyere tids kulturminner som viser lokalsamfunnenes eksistensgrunnlag har god folkelig forankring
- Rammene til Norsk kulturminnefond er uendret. Dette er uheldig da kulturminnefondet vil kunne møte noen av de nevnte svakheter ved meldingen.
- De frivillige organisasjonene tildeles en aktiv rolle i meldingen, men det må påpekes at organisasjonene på dette området har svært lite midler sammenliknet med andre organisasjoner det er naturlig å sammenlikne seg med.

På denne bakgrunn foreslår vi at komiteen bl.a. avgir følgende kommentarer til meldingen:

1. Komiteen ber regjeringen i sine forslag til statsbudsjett de kommende årene om å følge den opptrappingsplan som St.meld. nr. 16 angir.
2. Komiteen vil presisere at også ikke-fredede objekter kan være et offentlig ansvar
3. Komiteen ber om at det i gjennomgangen av fredningslisten tas hensyn til nyere tids kulturminner, kulturminner som viser næringsgrunnlag og ulike deler av sosialhistorien og tekniske kulturminner, herunder rullende materiell og fartøyer.
4. Komiteen slutter seg til den rolle de frivillige organisasjonene tildeles i meldingen, men konstaterer at de må styrkes for å kunne fylle denne.
5. Komiteen ber regjeringen foreslå styrking grunnkapitalen i Norsk kulturminnefond i sine forslag til statsbudsjett de kommende årene, slik at avkastningen når de foreslåtte kr 100 millioner i løpet av kommende stortingsperiode.